اصفهان، بازار

نویسنده (ها) :
فریبا افتخار
آخرین بروز رسانی :دوشنبه ۱۹ خرداد ۱۳۹۹ تاریخچه مقاله

اصفهان، بازار \bāzār-e esfahān\، یکی از بازارهای بزرگ و معروف ایران. مافروخی، به نقل از حمزهٔ اصفهانی، از وجود بازاری پیش‌از اسلام در اصفهان خبر می‌دهد (ص ۹۲) و ناصر خسرو نیز از بزرگی بنای بازار اصفهان یاد می‌کند (ص ۱۶۶). معماری بازار کنونی باقی‌ماندهٔ بازاری است که طرح آن در زمان شاه عباس ریخته شد و مسجد جامع و مسجد شاه (امام فعلی) را به هم مرتبط می‌ساخت. قسمت جنوبی بازار دور میدان نقش جهان و از ضلع شمالی میدان به‌طرف شمال شرقی شهر تا مسجد جامع کشیده می‌شود (بختیار، 320, 335). به‌فرمان شاه عباس، هر صنفی در یک بازار گرد آمده بود (شاردن، ۷ / ۱۳۴)، که به نام آن صنف نامیده می‌شد. سمت راست ورودی اصلی بازار، ضرابخانهٔ سلطنتی قرار داشت. سردر بازار قیصریه با کاشی معرق، مقرنس و نقاشیهای رضا عباسی تزیین شده است (نک : هنرفر، ۴۶۵؛ بختیار، 321, 326). بازار اصفهان افزون‌بر راسته‌ها، سراها، تیمچه‌ها، شامل چند مسجد، مدرسه، حمام و کاروانسرا ست، که برخی مخصوص صنفهایی معین بوده است؛ همچنین بناهایی مانند کاروانسرای مادر شاه، مسجد حکیم، حمام شاه و مدرسهٔ جدهٔ کوچک در منطقهٔ بازار اصفهان قرار داشته‌اند (بختیار، 322-329).

جلوخان بازار اصفهان، میدان نقش جهان

در دورهٔ اخیر، با ساخته‌شدن خیابانهای جدید، بازار اصفهان تغییر زیادی کرده، و برخی قسمتهای آن به کلی از میان رفته است (همو، 331-333).

مآخذ

شاردن، ژان، *سیاحت‌نامه*، ترجمهٔ محمد عباسی، تهران، ۱۳۴۵ ش / ۱۹۶۶ م؛ مافروخی، مفضل، *محاسن اصفهان*، به‌کوشش جلال‌الدین طهرانی، تهران، ۱۳۵۲ ش؛ ناصرخسرو، *سفرنامه*، به‌کوشش محمد دبیرسیاقی، تهران، ۱۳۵۴ ش؛ هنرفر، لطف‌الله، *گنجینهٔ آثار تاریخی اصفهان*، اصفهان، ۱۳۴۴ ش؛ نیز :

Bakhtiar, A., «The Royal Bazaar of Isfahan», *Iranian Studies*, Boston, 1974, vol. VII, nos. 1-2.

فریبا افتخار